

Initiativer i Sveriges Langsigtede Renoveringsstrategi

Baggrund: Nedenfor fremgår udvalgte tiltag og initiativer, der er en del af Sveriges langsigtede renoveringsstrategi fra 2020. Strategien skal bl.a. spille ind i EU-Kommissionens Renovation Wave initiativ, der er en del af the European Green Deal. Nedenstående skema giver et overblik over de svenske renoveringstiltag og initiativer med fokus på private og offentlige bygninger, nationale milesten, økonomiske incitamenter mm. Der er angivet sidetal, som henviser til hvilken side i Sveriges langsigtede renoveringsstrategi informationen er fundet på.

[Sveriges langsigtede renoveringsstrategi kan findes i sin fulde længde her.](#)

Emne	Tiltag/initiativ
1. Private bygninger	<ul style="list-style-type: none"> Den 1 juli 2021 træder IMD (individual metering and charging) i kraft. Denne har særligt fokus på at måle bygningers energiforbrug, og der er visse krav til de systemer, der skal måle forbruget af varme og varmt vand. Kravene er ikke specificeret nærmere, men de kan især medføre at de bygninger, der er mindst energieffektive, bliver renoveret og opgraderet i forhold til deres energieffektivitet. (s. 35-36)
Enfamilieshuse	<ul style="list-style-type: none"> For enfamilieshuse, lægges der vægt på renoveringen af klimaskærmen som både omkostningseffektivt og energieffektiviserende. Her er det særligt renoveringen eller udskiftningen af vinduer, døre og lofter, der understreges. (s. 35) Der er fokus på at fx varmtvandsmåling samt kontrol- og reguleringssystemer er gode metoder til at energioptimere husene. (s. 35) Der lægges bl.a. vægt på at installationen af solceller og/eller varmepumper kan være både omkostningseffektiv og energieffektiviserende. (s. 35)
Lejeboliger	<ul style="list-style-type: none"> 'Green leases' sætter fokus på samarbejdet mellem udlejer og lejer, og hvordan at der skal være en kontinuerlig udveksling af information, så de mest værdifulde renoveringstiltag kan blive identificeret. Samarbejdet behøver ikke kun at være i forhold til energieffektivisering, men også indeklimate, materialevalg og affaldshåndtering kan være vigtige emner. Green leases er ikke i sig selv et statsligt instrument, men bliver bakket op af statsstøttede initiativer, der har fokus på at promovere og udbrede viden om det. Den svenske Energistyrelse har bl.a. støttet et projekt, der har fokus på at udarbejde standarder for 'green leases' for ikke-beboede bygninger. De har derudover lavet online kurser og informative brochurer. (s. 37-38)
Lejlighedsbyggerier	<ul style="list-style-type: none"> Metoden Rekorderlig Renovering bruges til at beslutte hvilke renoveringsbehov og metoder, der er bedst i forbindelse med energieffektivisering af lejlighedsbyggerier. Bygningsejerens finansielle midler tages i betragtning for at sikre en omkostningseffektiv energieffektivisering. Metoden har et særligt fokus på indendørsmiljøet, energiforbruget og vidensopbygning. Private bygningsejere, kommuner og boligforeninger har deltaget. I gennemsnit har der været en reduktion i energiforbruget på 61 pct. (s. 24-26)

- Initiativet Halvera Mera har til formål at sætte fokus på Rekordrig Renovering metoden ved at udbrede information og oplysning om den. Formålet er at identificere omkostningseffektive metoder, der kan halvere bygningernes energiforbrug. (s. 24-25)
- Der er afsat 165 millioner svenske kroner til renovering og energieffektiviserende tiltag for lejeboliger i områder med socioøkonomiske udfordringer i 2020 (s. 46-47).

2. Offentlige bygninger

- Artikel 5 i 'the Energy Efficiency Directive' gælder for bygninger ejet af de offentlige forvaltningsmyndigheder og domstolene. Nye energisparende krav vil senere blive udformet for 2030 (s. 40)
- Den svenske stat har stillet krav om udformningen af et monitoreringssystem, der sikrer opfyldelsen af energieffektivitetskravene for statslige bygninger jf. EU's energieffektivitetsdirektiv (s. 40)
- Forordningen (2014:480) stiller krav til de offentlige myndigheders køb af bygninger. Nye bygninger skal være energieffektive og leve op til visse krav. Kravene er ikke nærmere specificeret. (s. 41)

3. Milesten

- Sverige vil påtage sig lederskab indenfor klima og miljø, og de ønsker at være det første fossilfrie velfærdsland i verden. (s. 60)
- I 2017 blev et såkaldt 'climate policy framework' vedtaget. Det indeholder langsigtede mål og betingelser, der skal sikre at Sverige lever op til Parisaftalen. (s. 61)
- For at måle fremgangen i eksisterende bygningers energieffektivitet bruges følgende indikatorer: (s. 64)
 - Energiforbrug per m² per år
 - Huse, lejlighedsbyggerier og ikke-beboelsesejendommers specifikke energiforbrug (kWh/m²)
 - Andelen af bygninger med 'direct resistive electric heating'
 - Energiforbrug til opvarmning og varmt vand for huse, lejlighedskomplekser og ikke-beboelsesejendomme.
- De udvalgte indikatorer til at måle udviklingen i fordelingen af bygningernes energimærker og fremgangen i andelen af såkaldte 'near-zero' energibygninger er følgende: (s. 65)
 - En klassificering af bygningsbestanden for huse, lejlighedskomplekser og ikke-beboelsesejendomme i sammenligning med basisåret som er 2020
 - Andelen af bygninger (huse, lejlighedskomplekser og ikke-beboelsesejendomme) i energiklasserne E-G
 - Andelen af bygninger (huse, lejlighedskomplekser og ikke-beboelsesejendomme) i energiklasserne A-C
- For at måle fremgangen i den direkte brug af fossile brændstoffer i bygningsbestanden, er de følgende indikatorer udvalgt: (s. 66)
 - Andelen af energibærere for energiforbrug til opvarmning og varmt vand i huse, lejlighedskomplekser og ikke-beboelsesejendomme

	<ul style="list-style-type: none"> - Andelen af bygninger, der direkte bruger fossilbaseret gas eller olie til opvarmning og varmt vand - Udledningen af drivhusgasser fra egen forbrænding af brændstoffer for opvarmning og varmt vand blandt husstande og ikke-beboelsesejendomme
2030 milesten	<ul style="list-style-type: none"> • Målet for 2030 er at Sveriges energiforbrug er 50 pct. mere energieffektivt end i 2005. (s. 60) • En vejledende milepæl er også, at energiforbruget per kvadratmeter og bygningstype i 2030 skal være lavere end i 2020. (s. 64) • I 2030 skal der være en større andel af bygninger med energimærke A-C og færre bygninger med energimærke E-G end i 2020. (s. 65) • I 2030 skal andelen af fossile brændstoffer i forhold til det samlede energiforbrug blandt bygningsbestanden være 1 pct. (s. 66)
2040 milesten	<ul style="list-style-type: none"> • Målet for 2040 er at 100 pct. af el-produktionen skal være vedvarende. Dette betyder dog ikke at atomenergi ikke må bruges og at kraftværker skal være lukket. (s. 60) • I 2045 er målet, at Sveriges udledning af drivhusgasser er reduceret til en netto-nul udledning. Derefter skal Sverige opnå negative udledninger. Udledninger fra virksomheder på svensk territorie skal være minimum 85 pct. lavere end i 1990. (s. 60-61) • En vejledende milepæl er også, at energiforbruget per kvadratmeter og bygningstype i 2040 skal være lavere end i 2030. (s. 64) • I 2040 skal der være en større andel af bygninger med energimærke A-C og færre bygninger med energimærke E-G end i 2030. (s. 65) • I 2040 skal andelen fossile brændstoffer i forhold til det samlede energiforbrug blandt bygningsbestanden være 0 pct. (s. 66)
2050 milesten	<ul style="list-style-type: none"> • En vejledende milepæl er, at energiforbruget per kvadratmeter og bygningstype i 2050 skal være lavere end i 2040. (s. 64) • I 2050 skal der være en større andel af bygninger med energimærke A-C og færre bygninger med energimærke E-G end i 2040. (s. 65) • I 2050 skal andelen fossile brændstoffer i forhold til det samlede energiforbrug blandt bygningsbestanden være 0 pct. (s. 66)
4. Økonomiske incitamenter	<ul style="list-style-type: none"> • 'Boverket' har gjort det muligt for banker og andre finansielle institutioner at få information omkring bygningers energiforbrug, så de kan give grønne lån eller grønne realkreditlån. Ved grønne obligationer skal kapitalen gå til projekter, der har til formål at gøre bygninger mere miljøvenlige og bæredygtige. De kan fås hos banker og andre kreditinstitutter, men kommuner og ejendomssejere kan også udstede deres egne grønne obligationer. Her kan kapitalen også kun blive brugt til "grønne" projekter, der møder specifikke krav, som fastsættes af udstederen. (s. 44-45)

- Riksgäldskontoret udsteder grønne obligationer, hvor der gives støtte til investeringer og projekter, der giver mening i forhold til regeringens klima- og miljøpolitik. (s. 47)
- I 2008 blev et skattefradrag for arbejdsomkostninger relateret til reparationer, konverteringer og udvidelser (ROT: repairs, conversions and extensions) for boligejendomme introduceret. Formålet var oprindeligt at stimulere tilgængeligheden af arbejdskraft og mindske andelen af sort arbejde, men der er også foranstaltninger, der bidrager til energieffektivisering. Skattefradraget giver bygningsejere et incitament til at foretage flere og større renovationer. I 2016 blev skattefradraget reduceret fra 50 pct. til 30 pct. af arbejdsomkostningerne. Den maksimale hjælp er 50.000 svenske kroner per person, per år. Hjælpen er tilgængelig for ejere af huse, lejligheder, sommerhuse og lejeboliger. (s. 47)

5. Information, uddannelse og rådgivning

- Initiativet 'Informationscentrum för hållbart byggande' (Information Centre for Sustainable Construction, ICHB) blev etableret i januar 2018. Formålet er at fremme energieffektiverende tiltag i forbindelse med renoveringer og en energieffektiv konstruktion ved brug af bæredygtige materialer og et lavt CO₂ aftryk. Der er fokus på at indsamle, tilpasse og udbrede information om bæredygtige bygningskonstruktioner. Tiltaget er målrettet alle grupper. (s. 48-49)
- Nationellt Renoveringscentrum (National Renovation Centre, NRC) er et initiativ, der har til formål at skabe og udbrede viden og information om effektive renoveringer, der sikrer at eksisterende bygninger bliver mere energieffektive, og at bygningerne vedligeholdes og forbedres. Tiltaget støtter alle parterne i byggesektoren, og målet er at gøre eksisterende bygninger mere bæredygtige og tage hele livscyklussen i betragtning. (s. 49-50)
- Det såkaldte "national building-specific information (NBI)" projekt undersøger de forskellige trends, der er indenfor den energimæssige ydeevne, energieffektivitetsklasser og renoveringen af lejlighedsbyggerier det seneste årti. Studiet viser en forbedring i det seneste årti, hvor der bl.a. er færre bygninger tilhørende de værste energiklasser (F-G). For de bygninger, der er blevet opgraderet til energiklasserne A-C, har installeringen af varmepumper været en vigtig faktor. Der har været en forbedring i alle de undersøgte bygningssegmenter, og denne forbedring har været størst for de bygninger, der oprindeligt havde den dårligste energi ydeevne. (s. 29-32)
- "The Energy Labelling Regulation" og "The Ecodesign Directive" er eksempler på de informative og administrative instrumenter, der bruges til at udbrede information til alle parter. (s. 37)
- Det har i mange år været muligt at få råd og vejledning kommunalt omhandlende energi og klima. I 2016 blev denne aftale revideret, og alle kommuner kan nu give grundlæggende energi- og klimaråd. Formålet er at give saglig og gratis vejledning til husstande, virksomheder, boligforeninger og organisationer. (s. 49)
- 'Offentliga fastigheter' er en samarbejdsfond mellem 'Sveriges Kommuner och Landsting' og tre statslige ejendomsadministrationer, der blev grundlagt i 1994. Formålet er at have et forum med plads til at udveksle erfaringer, og der er bl.a. fokus på energieffektivisering fx af skoler. (s. 41)

6. Digitalisering

- Viable Cities er et innovationsprogram omhandlende smarte og bæredygtige byer. Over 50 stakeholders er involveret og programmet strækker sig over en 12 årig periode fra 2018-2029. Det har et budget på 1 milliard svenske kroner. (s. 42)
- Smart Built Environment er et initiativ, der skal sikre de rette forhold når det kommer til international konkurrenceevne og bæredygtige løsninger til globale samfundsudfordringer. (s. 43)
- Smart City Sweden, påbegyndt i 2018, er en national platform, der skal demonstrere smarte løsninger i forhold til bæredygtige byer. Platformen vil have fokus på energi og miljø men også adressere problemer som konstruktion, digitalisering, social bæredygtighed, mobilitet og andre emner, der knytter sig til bæredygtig byudvikling. Det foregår mellem 2018 og 2021, med et budget på 100 millioner svenske kroner. (s. 43)

7. Samlet offentlig finansiering

- Kommuninvest er en kreditinstitut ejet af de svenske kommuner og regioner, som finansierer kommunerne og regionerne, og mere specifikt fx kommunale boligselskaber, skoler og hospitaler. Kommuninvest tilbyder grønne lån, der bl.a. har til formål at øge bygningernes energieffektivitet. Kravene for at få et lån afhænger af projektet: (s. 47-48)
 - For lejlighedskomplekser så skal energiforbruget per kvadratmeter reduceres med mindst 15 pct. i forhold til de krav, der er fastsat i Boverkets bygningsregulationer.
 - For ikke kommercielle bygninger og lokaler, skal der være en reduktion i energiforbruget på mindst 20 pct. for at et lån kan godkendes.
 - Kommuninvest kan også give kredit til større renoveringer i eksisterende bygninger, men så skal der være en reduktion i energiforbruget per kvadratmeter på mindst 30 pct. per år.
 - Ved renovering af begrænsede systemer i en bygning kan der også gives et lån, hvor kravene ligner de ovenstående.